IV. *Nobiliſſimi Viri ADAMI LEYEL Reg. Colleg. Metallici Aſſeſſoris NARRATIO accurata de CADAVERE HUMANO in fodina Cuprimontana ante duos annos reperto. Ex Actis Literariis Sueciæ. Ann. 1722. Trimeſt. I.*

ANimalcula quævis, inſecta, piſces, cochleas & conchylia, fructus quoſcunque, arbores, ſemina, & herbas in lapides abire, & in ſaxeam mutari duritiem, experientia quotidiana, & innumeræ res, lapidea rigiditate aſperæ, tam intra Svioniam, quam apud exteros paſſim obviæ teſtantur. Hæc petrificatio, ſ. ſolidum in lapidem transformatio, originem ducit a tenuiſſimo halitu calcario, aut alio calce gravido minerali vapore, qui ſe fumi inſtar in animalium quorumvis & vegetabilium poros ingerit, ſedem ibi figit, ac vi ſubſalſæ duritiei lapideſcere cuncta cogit. Neque enim aliunde arceſcenda eſt cauſa, cur pleræque tam indigenæ quam peregrinæ ſic dictæ petrificationes, in montibus inprimis calcariis, aut etiam terra, calcarius ubi lapis effoditur, in conſpectum prodeant, & ex iis eruantur: qua de re tam quæ in Germania & Helvetia, quam Anglia & Italia, lucem videre Lithographorum ſcripta, evolvi conſulique merentur.

Veram hancce, & ſolidam mutationem imitatur alia, ſed rudior & imperfectior, & quæ mutationem mentiatur, petrificationis ſpecies, incruſtatio dicta, quam efficit ſaxea in ſubtilem viſcum ſoluta ſubſtantia, qui occurrentium corporum ſuperficiei tenacius ubi adhæſit, lapideam iis cruſtam paulatim induit; haud ſecus ac fruges variæ, ſemina, corticeſque condiri, ſaccharoque induci ſolent. Cujus generis in Bohemia, Germania, Anglia,

aliiſque regionibus non pauca occurrunt, ſed inferiore tamen loco, quam vera petrificata, cenſenda.

Porro varia etiam ſalium genera, alumen puta, ſal culinare, & vitriolum, ſimili donata virtute deprehenduntur. Hæc corpora quidem non in ſolidum convertunt lapidem, ſalſitudine tamen ſua, & conſtringendi vi, obvia quævis ita condenſant & indurant, ut nativa poſita mollitie, in lapideam duritatem deflectant.

Vitrioli autem, inter omnia ſalium genera, vaporem proclivem maxime & idoneum eſſe ad duritiem rebus quibuſcunque hoc modo conciliandam, alia ut præteream, varia probant hominum membra, manus, pedeſque, quæ fodina Fahlunenſium cuprea, in aqua vitriolo fœta, ſubinde occurrentia præbet conſpicienda; quæque vigore ac inſita facultate vitrioli adeo induruiſſe patet, ut putredinis neſcia corruptionem omnem morentur.

Illuſtre inprimis hujus veritatis documentum dedit in laudata modo Fahlunenſium fodina repertum haud ita pridem humanum cadaver, ante 50 circiter annos infelici ruina obrutum ibi contumulatumque: ſed quod erutum integrum, ac ſive carnem, ſive cutem reſpicias, mutationis omnis expers comparuit, præterquam quod corneam contraxiſſet duritatem.

De incorrupto hocce cadavere Novellis Hafnienſium Literariis * narratiunculam ante aliquod tempus inſertam vidimus, quæ tamen quum circumſtantias nonnullas omittat, nonnulla rurſus tradat, quæ cum rei veritate minus congruant, hinc rem non ingratam facturum me ſpero, ſi poſt luſtratum rite cadaver, & collectas fide dignas loci incolarum relationes, facti hiſtoriam ſequentem in modum cum eruditis communicavero, ſchemaque adjunxero, quod non fodinæ minus faciem, quam oppreſſi ruina hominis habitum adumbret.

* Extrait des nouvelles du mois de Septembre 1720. p. 207.

Anni 1719. menſe Decembri, cum Wrediani putei cuniculus (Wred-*Schachtz Stollen*, vid. Lit. I, Fig. 6.) incum, qui (*Mârdskins-Schachtz korgeſtaden*, Lit. D.) vocatur, agendus ducenduſque eſſet, in puteo eodem (*Mârdskins Schachtet*) 82. orgyias profundo, loco quem Lit. L. deſignat, in rupis ipſius confinio, ſub aqua & 5 orgyiarum ruina, defuncti hominis corpus in conſpectum venit. Utrumque crus, cum brachio dextro & capite, avulſa petræ moles contuderat: facies vero, corpuſque reliquum cum veſte, integra plane & intacta cernebantur; habituſque totus viri, collariæ faſciæ orâ extremâ, ſiniſtræ manus ope, os obturantis, is erat, quem Lit. K. exhibet ac demonſtrat. Crumenâ, quam gerebat, pyxis ex orichalco oblonga, pyxide vero tabacî condebatur fruſtulum, utroque illæſo & integro; ductitium autem ferrum, quo ad pyxidem annecti operculum volvique ſolet, aqua tincta edaci vitriolo totum abſumſerat. Caro hominis cutiſque, aſperæ licet & duræ palpantibus viderentur, non tamen lapidis ea erat durities, ſed corneæ aut ungulinæ, etiam ſpecie, ſuppar, quippe quæ cultro cederet ſcindique poſſet.

Poſt extractum tumulo, fodinaque corpus, diligenti examinatione quæſitum eſt, ecquis eſſet, qui agnoſcere poſſet defunctum, aut quando periiſſet, ſcire? cum *Magnus Johannis*, metallicus in *Korſgârden*, probe illum a ſe de facie, quippe quæ lineamenta omnia illibata ſervet, agnoſci, idque coram confeſſu Metallico, profiteretur; ſubjungens etiam nomen, vocatum eum ajebat *Matthiam Iſraëlis*, alias, ob proceriorem paulo ſtaturam, *Matthiam Magnum* ſeu *Procerum*, qui in Boda Swerdſiöenſis paræciæ pago editus, operam *Jonæ Petri* in *Dijkarebacken* locaſſet. Succurrit porro *Matthiam* hunc *Iſraëlis*, poſtquam anno 1670, & tempore quidem autumnali, ſolus capſula vectus deſcendiſſet in fodinam, deſideratum, dubioque procul ruina ſuffocatum

 fuiſſe.

fuiſſe. Dictis fidem fecere idem affirmantes *Ericus Michaëlis* Prætor Metallicus, & *Ericus Petri* Reſtiarius. His accedebat vetula, quacum vivus adhuc *Matthias* ſponſalia contraxerat, quæ, veteris & jam reviviſcentis amoris jure, exanime corpus ſibi concedendum, aut terræ ſaltem mandandum poſtulabat. Aderant & alii plures, illum qui agnoſcerent, & narrationis hujus veritatem confirmarent.

Quadraginta novem adeo annorum ſpatio, ab anno videlicet 1670. ad annum 1719. ſub terra delituerat *Matthias* hicce *Procerus*, e qua in lucem protractum, in perpetuam rei memoriam, vetus ædes fodinæ publica excepit: in qua hodieque integer, & tam quod ad veſtimentum & lintea, quam carnem, cutem, capillum, & ungues, incorruptus, fœtoriſque omnis expers, oculis intuentium ſiſtitur; ſolo aquæ vitriolo abundantis miniſterio exſiccatus, & contra putredinis vim munitus.

Ex fideli hac certaque, quantum quidem ex loci ipſius incolis hauriri potuit, notitia haudquaquam petrificatum cadaver hoc, aut in lapidem mutatum, ſed aquæ tantum vitriolo ſcatentis beneficio induratum eſſe liquet. Quid quod vitrioli naturæ & ingenio magis nil, quam ejuſmodi petrificandi vis repugnat: quippe quod nil unquam in ſaxum convertat; tenuiſſimi vero vaporis vegeto motu omnia perrumpat, ſtringat, ac a putredine interituque tueatur.

Philosoph: Transact: N° 334. Fig. 6
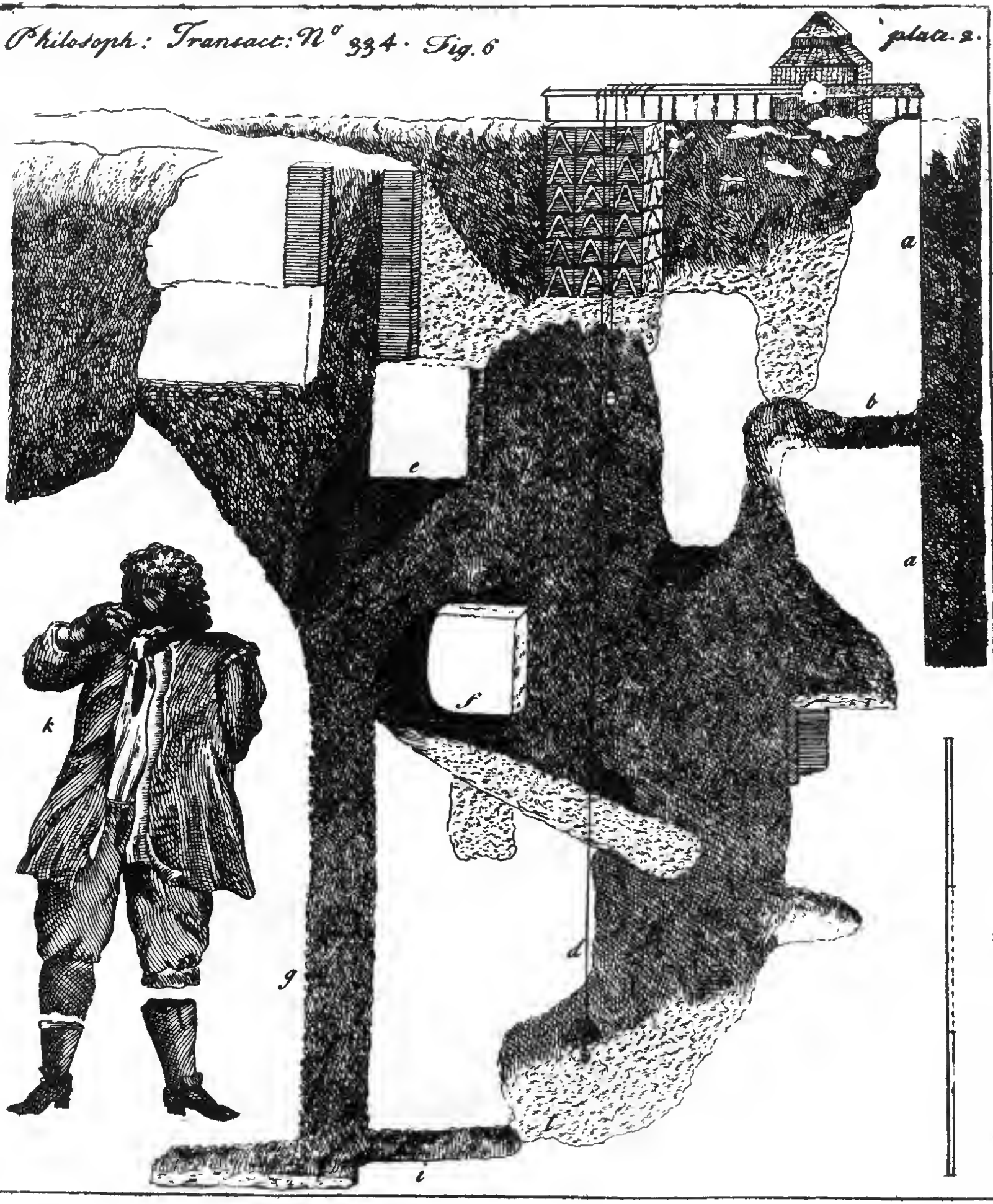
plate. 2.